

REFERAT Land- og Byudviklingsudvalget (2022-2025) d. 23-10-2025

Mødedato Torsdag d. 23. oktober 2025 kl. 16:00

Mødested Halk-Hejsager BeboerHejsagervej 91, 6100 Haderslev

Mødedeltagere Bent Kloster, Bo Morthorst Rasmussen (Afbud), Preben
Holmberg, Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Marie Skødt, Jens
Adolf Asmussen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Områdefornyelse Vojens - indsatser og inddragelsesproces.....	4
Ansøgning til Erhvervsstyrelsens Pulje til fysisk omstilling til levende og bæredygtige bymidter.....	7
Ansøgninger til landsbyfornyelsespuljen 2025.....	9
Politik for medborgerskab og frivillighed.....	11
Finansiering af projekt Frivilligbusser.....	13
Aflysning af udvalgmøde.....	15
Overlevering til kommende udvalg.....	16
Understøttelse af lokalsamfund.....	18
Opfølgning på dialogmøde.....	20
Håndtering af emner fra dialogmøder med landdistrikterne om trafikale forhold.....	21
Gensidig orientering.....	23
Politisk koordinering mellem udvalg.....	24
Dialogmøde med besøgs-klynger.....	25
Underskriftsside.....	26

Punkt 74: Godkendelse af dagsorden

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dagsordenen godkendes

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 29. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Godkendt.

Fraværende:

Cecilie Haaland

Fraværende Cecilie Haaland

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 75: Områdefornyelse Vojens - indsatser og inddragelsesproces

25/1874

Sagsresume

Beslutning om indsatser og inddragelsesproces – Områdefornyelse Vojens. Kommunalbestyrelsen har afsat 0,5 mio. kr. til et områdefornyelsesprogram for Vestergade/Østergade og halområdet. Udarbejdelsen af programmet varetages af den styregruppe, der er nedsat for realiseringen af den samlede udviklingsplan for Vojens, Levende bymidte. Styregruppen består af repræsentanter fra Haderslev Kommune og Forum Vojens.

På mødet præsenteres styregruppens forslag til, hvilke indsatser der skal kvalificeres yderligere i det videre arbejde med områdefornyelsesprogrammet. Forslaget er baseret på en rådgiveranalyse og input fra lokale aktører. Det er forventningen, at udvalget til december vil kunne prioritere mellem de foreslåede indsatser. Herudover beskrives forslag til proces for borgerinddragelse.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- der træffes beslutning om indsatsområder samt proces og omfang for inddragelse i forbindelse med udarbejdelsen af områdefornyelsesprogrammet

Sagsfremstilling

Haderslev Kommunalbestyrelse har i forlængelse af udviklingsplanen Levende Bymidte – Vojens afsat 0,5 mio. kr. i kommunens budget for 2025 til udarbejdelse af et områdefornyelsesprogram for Vestergade/Østergade, tilstødende matrikler samt halområdet.

Områdefornyelsen skal bygge videre på eksisterende projekter og involveringsprocesser og har fokus på:

- Boligudvikling
- Rekreative elementer
- Forbedrede trafikale forhold
- Regnvandshåndtering
- Proces og faser

Områdefornyelsen gennemføres i to faser: en programfase, hvor der udarbejdes et områdefornyelsesprogram, hvor der udvælges og beskrives en række sociale og fysiske indsatser, samt en realiseringsfase efter vedtagelsen af programmet. De indsatser der i områdefornyelsesprogrammet er afsat økonomi til, skal realiseres indenfor en tidshorizont på 5 år. Programmet kan herudover indeholde et katalog over supplerende tiltag, som ikke er finansieret ved vedtagelsen. Disse tiltag vil – hvis de senere prioriteres – have en længere tidshorizont end 5 år.

Udviklingsplanen 'Levende bymidte' bygger videre på mange års borgerinvolvering og indsats fra Forum Vojens. Derfor er det naturligt at der også i forbindelse med udarbejdelsen af områdefornyelsesprogrammet sker en inddragelse af lokale interessenter. Styregruppen for realiseringen af udviklingsplanen foreslår at involveringen sker i kraft af flere målrettede processer for relevante målgrupper:

- Interessenter og målgrupper relateret til udviklingen af halområdet ved workshop ultimo oktober 2025.

- Bygningsejere på udvalgte strækninger af Vestergade og Østergade, hvor der planlægges indsatser og med afsæt i en potentiale vurdering af ejendomme langs vejstrækningen.
- Herudover foreslår Teknik og Klima et åbent informationsmøde for den brede offentlighed, i december 2025. Hvis muligt, vil dette blive afholdt i tilknytning til allerede planlagte aktiviteter/arrangementer i byen. Dette for at sikre at så mange som muligt har mulighed for at deltage samt skabe opmærksomhed omkring projektet.

Områdefornyelsen er omfattet af Byfornyelsesloven, som stiller krav til programmets indhold:

- Beskrivelse af området, herunder udfordringer og ressourcer
- Redegørelse for kommunale og private initiativer samt koordinering
- Handlingsplan og tidsplan
- Budget med finansieringsoversigt (kommunale/statslige midler)
- Investeringsredegørelse for offentlige og private investeringer
- Beskrivelse af støttede aktiviteter og indsatser
- Målsætninger og målbare succeskriterier

På mødet gives en status på det igangværende arbejde og forslag til hvilke indsatsområder der skal kvalificeres yderligere i den videre proces med områdefornyelsesprogrammet:

- Vestergade/Østergade: Byens rygrad: Forbedring af gadeforløbet med fokus på sammenhæng, sikkerhed, regnvandshåndtering og grønne elementer.
- Byportene: Rundkørslerne markeres som indgange til byen med synlige og identitetsskabende elementer.
- Rådhuscenterområdet: Skabe bedre sammenhæng med planlagte boksbutikker og sikre et enkelt og indbydende udtryk.
- Vestergade centrum: Vitalisering af det tidligere handelscentrum med ny identitet, torveplads, kulturhus og bedre bymiljø.
- Viadukten: Forskønnelse af jernbaneviadukten som et visuelt og oplevelsesrigt byrum.
- Østergade centrum: Skabe bedre fysisk og visuel sammenhæng mellem butikker og byrum.
- Vojens Kirke: Fremhæve kirkens betydning og synlighed gennem tilpasning af beplantning og rumlig rammesætning.
- Halområdet: Byens puls: Gøre området mere synligt og tilgængeligt med bedre trafikseparering og funktionel samling.
- Event- og kulturplads: Et fleksibelt område til byens arrangementer med mulighed for forskellige funktioner året rundt, eks Høtte-festen.
- Legeplads og park: Udvikling af en markant lege- og opholdspark nord for is-arenaen med fokus på tilgængelighed og tryghed.
- Halområdets bagsider: Skabe sammenhæng mellem de bagvedliggende funktioner og ændre områdets karakter fra bagside til aktiv forside.

Udvalget behandler på mødet i december de foreslåede indsatser og en prioritering af disse, med henblik på indarbejdelse i områdefornyelsesprogrammet. Programmet forventes færdig til principgodkendelse marts/april 2026.

Økonomiske forhold

I budgetår 2025 er afsat 0,5 mio. kr. til områdefornyelsen for Vojens by. Der er meddelt anlægsbevilling til projektet i forbindelse med vedtagelse af budget 2025-28.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Udvalgsmedlem Preben Holmbergs habilitet er som ejer af en ejendom i området blevet vurderet. Jura vurderer at Preben Holmberg er habil i behandlingen af sagen.

Godkendt med de indsatsområder, inddragelsesprocesser og målgrupper, der fremgår af sagsfremstillingen.

Bilag

Procesplan

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 76: Ansøgning til Erhvervsstyrelsens Pulje til fysisk omstilling til levende og bæredygtige bymidter

25/25426

Sagsresume

Beslutning om, hvorvidt Haderslev Kommune skal ansøge Erhvervsstyrelsens pulje til fysisk omstilling til levende og bæredygtige bymidter, som støtter anlægsprojekter, der bidrager til en omdannelse af bymidtens fysiske miljø. Haderslev Kommune har mulighed for at ansøge med et projekt, der fokuserer på en fysisk opgradering af Vojens Station, på arealer vest for banen.

Teknik og Klima har udarbejdet en ansøgning for arealer vest for banen, med fokus på tryghedsskabende tiltag, forbedring af forbindelser i området, sammenkobling til bymidten/Vestergade, attraktive opholds- og venteområder samt kunst- og lysprojekt i underføringen og visuel forbindelse til Vestergade. På mødet præsenteres delelementer af ansøgningen.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- der udarbejdes en ansøgning til Erhvervsstyrelsens Pulje til fysisk omstilling til levende og bæredygtige bymidter.

Sagsfremstilling

Erhvervsstyrelsen har åbnet for ansøgninger til Bymidtepuljen, som har til formål at styrke levende og bæredygtige bymidter i mindre og mellemstore byer med 4.000–20.000 indbyggere. Puljen skal imødegå udfordringer som butiksdød, funktionsudtømmning og faldende lokal sammenhængskraft. Puljen er finansieret af EU's Regionalfond og har en samlet ramme på 55 mio. kr. Der kan maksimalt søges om 15 mio. kr. i tilskud, og støtteprocenten er op til 40 %. Projekterne skal være afsluttet senest den 31. december 2028, og ansøgningen skal indsendes senest den 3. november 2025 kl. 12.00.

Puljen støtter helhedsorienterede projekter, der kombinerer virksomheds- og kompetenceudvikling af bymidteerhverv, fysisk omstilling af bymidten gennem anlægsinvesteringer samt facilitering af privat-offentlige by-samarbejder.

For at komme i betragtning til støtte skal følgende krav være opfyldt:

- Kommunen skal være ansøger, eventuelt i partnerskab med lokale aktører.
- Projektet skal have et minimumsbudget på 5 mio. kr. inkl. EU-støtte.
- Der skal foreligge en politisk vedtaget bymidtestrategi
- Ansøgningen skal indeholde en detaljeret projektbeskrivelse, herunder økonomi og anlægsforhold.

Teknik og Klima anbefaler, at der ansøges med baggrund i et projekt ved Vojens Station, idet den igangværende udvikling af stationsområdet, i samarbejde med DSB, er i tråd med puljens hensigt og at annonceringens krav til projektets detaljeringniveau kan opfyldes.

Dertil stiller puljen krav til medfinansiering, som kan opfyldes via de bevilgede midler fra 'Puljen til Trygge og attraktive stationer' under Infrastrukturplan 2035, hvor Vojens Station har modtaget en bevilling på 15 mio. kr.

Idet der er flere forhold omkring det samlede projekt for Vojens Station, der afventer teknisk afklaring, vurderes det mest hensigtsmæssigt at ansøge for den del af projektet der ligger vest for banen.

Teknik og Klima har på den baggrund udarbejdet en ansøgning med fokus på følgende elementer:

- Tryghedsskabende tiltag, som bedre belysning og forbedrede forbindelser i området
- Styrket kobling mellem stationsområdet og bymidten/Vestergade
- Etablering af attraktive opholds- og venteområder
- Kunst- og lysprojekt i underføringen og visuel forbindelse til Vestergade

Ejere af de ejendomme der grænser op til den vestlige del af baneområdet samt øvrige interessenter vedr. stationsområdet er orienteret om puljen og kommunens mulighed for at geare de allerede afsatte midler fra DSB.

Økonomiske forhold

Bymidtepuljen yder op til 40 % i støtte. Den nødvendige medfinansiering til projektet ved Vojens Station tilvejebringes via DSB-midler fra Pulje til Trygge og attraktive stationer under Infrastrukturplan 2035. Forventet ansøgningsbeløb: ca. 6 mio. kr.

Rådgiverudgifter i forbindelse med ansøgningen finansieres af overskydende midler fra 'Levende bymidter' samt strategisk udviklingsplan Vojens/Gram. (udlæg med henblik på refusion fra DSB-midler.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Godkendt.

Bilag

LBU dagsordenspunkt 13. marts 2025

Afgrænsning for ansøgning

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 77: Ansøgninger til landsbyfornyelsespuljen 2025

25/25199

Sagsresume

Beslutning om prioritering og udmøntning af midler fra Haderslev Kommunes landsbyfornyelsespulje 2025. Puljen er delvist finansieret af den statslige landsbyfornyelsespulje. Teknik og Klima har modtaget 15 ansøgninger, der omhandler renovering og nedrivning af bygninger. Af disse ansøgninger vurderes 14 at være refusionsberettigede, mens en ansøgning ikke opfylder kriterierne for refusion i henhold til byfornyelsesloven.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- midlerne fra landsbyfornyelsespuljen 2025 prioriteres og udmøntes

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune modtager årligt en andel af den statslige landsbyfornyelsespulje, som kan anvendes til for eksempel renovering og nedrivning af nedslidte boliger og erhvervsbygninger samt fjernelse af skrot og affald på boligejendomme. Kommunen skal selv finansiere 40 % af udgifterne.

Der er modtaget i alt 15 ansøgninger:

- otte ansøgninger vedrører nedrivning for i alt 2,3 mio. kr.
- syv ansøgninger vedrører renovering for i alt 2,2 mio. kr.

Den samlede ansøgningssum udgør 4,5 mio. kr. Et skematisk overblik over ansøgningerne og tilhørende vurdering fremgår af bilag 1, mens bygningernes geografiske placering fremgår af 2. En uddybende vurdering af de enkelte ansøgninger fremgår af bilag 3.

Ansøgningerne er vurderet ud fra byfornyelsesloven samt Land- og Byudviklingsudvalgets kriterier for tildeling. Teknik og Klima vurderer, at 14 af de i alt 15 ansøgninger opfylder kravene for statsrefusion – ansøgningen, der vedrører Slotsvej 9 i Gram, falder uden for refusionsmulighederne, da bygningens anvendelse ikke opfylder kravene.

Ansøgningerne vurderes at efterleve udvalgets kriterier i varierende grad, fra ”i meget høj grad” til ”i mindre grad”. Udvalgets kriterier for tildeling er følgende:

1. Forskønnelse af landsbyer i en helhedsbetragtning
2. Plan for anvendelse af grunden ved nedrivning
3. Lokale samarbejder omkring projektet
4. Projekter i områder med fokusplan prioriteres
5. Økonomisk realisme i ansøgningen

Økonomiske forhold

Udvalget kan disponere projekter for 2,9 mio. kr. Beløbet består af 1,4 mio. kr. i restramme fra staten og 1,5 mio. kr. i restbudget under landsbyfornyelsespuljen 2025.

Der er ansøgt for en samlet sum på 4,5 mio. kr.

Afslutningsvist bemærkes, at Land- og Byudviklingsudvalget den 9. april 2025 reserverede et beløb til bygningsfornyelse i Bevtoft – maksimalt 0,150 mio. kr. pr. ejendom. Der er dog ikke indkommet ansøgninger inden fristens udløb, men der afsøges fortsat muligheder i relation til projektet. Hvis udvalget vil afsætte midler til bygningsfornyelse i Bevtoft, skal disse midler fragå det disponible beløb på 2,9 mio. kr. under landsbyfornyelsespuljen.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Udvalget besluttede at udmønte i alt kr. 2.436.500 fra Landsbyfornyelsespuljen til følgende nedrivnings- og renoveringsprojekter:

Skærbækvej 2, 6510 Gram med kr. 530.000
Ringgade 42, Maugstrup med kr. 125.000
Tingbjergvej 8, 6500 Vojens med kr. 200.000
Stensbækvej 21, 6510 Gram med kr. 250.000
Storegade 40, 6560 Sommersted med kr. 331.250
Skovbyringen 2, 6560 Vojens med kr. 328.000
Kastrup Bygade 25, 6510 Gram med kr. 231.250
Tovskovvej 43, 6560 Sommersted med kr. 150.000
Hamisgårdvej 1, 6500 Vojens med kr. 291.000

Den resterende del af puljen reserveres med kr. 300.000 til byfornyelsesprojektet i Bevtoft.

Bilag

Opsummering - vurdering af ansøgninger 2025

Placering på kort

Ansøgninger til landsbyfornyelse samt vurdering

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 78: Politik for medborgerskab og frivillighed

24/12046

Sagsresume

Beslutning om at overdrage arbejdet med en politik for medborgerskab og frivilligt samspil til et kommende udvalg i Haderslev Kommune. Forvaltningen har på baggrund af udvalgets ønske udarbejdet et forslag til en inddragende proces, der giver et kommende udvalg mulighed for at sætte egne politiske visioner i spil. Tre workshops med foreninger på tværs af kommunen skal bidrage med input fra civilsamfundet og kvalificere politikken.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima anbefaler, at

- det besluttes, hvorvidt arbejdet med proces for politik for medborgerskab og frivillighed skal overdrages til et nyt udvalg

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget har igangsat en proces med henblik på at udarbejde en ny politik for medborgerskab og frivilligt samspil ved at sammenskrive flere eksisterende politikker på området.

Udvalget besluttede den 9. april 2025 at anmode forvaltningen om at udarbejde et oplæg til en inddragende proces for udviklingen af den kommende politik for frivillighed og medborgerskab, se bilag 1. Oplægget og den tilhørende proces skal danne grundlag for en anbefaling til det kommende udvalg.

Forvaltningen har nu udarbejdet et forslag til en proces, der giver et kommende udvalg mulighed for at bringe egne politiske visioner i spil. Som en del af processen kan der gennemføres tre workshops med deltagelse af foreninger på tværs af kommunen, hvor input fra civilsamfundet skal kvalificere arbejdet med den kommende politik for frivillighed og medborgerskab.

Forvaltningen foreslår desuden at nedsætte en arbejdsgruppe på tværs af kommunes

forvaltninger med repræsentanter fra sundhedsområdet, landdistriktsområdet samt kultur-, fritids- og idrætsområdet.

Forslag til proces er vedlagt som bilag 2.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 29. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Udvalget besluttede at anbefale et nyt udvalg med ansvar for områderne at arbejde videre med projektet.

Bilag

LBU dagsordenspunkt 9. april 2025

Forslag til Procesplan for udaebejdelse af politik for medborgerskab og frivillighed

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 79: Finansiering af projekt Frivilligbusser

25/25337

Sagsresume

Beslutning om at godkende finansiering af projekt Frivilligbusser i Haderslev Kommune. Land- og Beslutningsudvalget har godkendt ansøgningen til Trafikstyrelsen samt medfinansiering. I denne sag skal udvalget beslutte, hvordan finansiering skal anvises.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- Haderslev Kommunes andel af projekt Frivilligbusser på 0,3 mio. kr. finansieres gennem udisponerede midler fra landdistriktpuljen

Sagsfremstilling

De to frivilligbusser vil betjene Fjelstrup og Vojens, samt de tre nærliggende landsbyer Jegerup, Skrydstrup og Over Jerstal. Projektet er ansøgt i samarbejde med Fjelstrup Lokalråd og Forum Vojens. Formålet med busserne er at forbedre mobiliteten og styrke fællesskabet i landdistrikterne.

Projektet forventes at andrage 1,2 mio. kr., hvoraf Haderslev Kommunes andel er 0,3 mio. kr.

Høring omkring frivilligbusser og behovsstyret transport er godkendt i Teknik- og Klimaudvalget 7. oktober 2024, se bilag 1. Beslutning om ansøgning til Trafikstyrelsen samt medfinansiering er godkendt af Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025, se bilag 2.

Økonomiske forhold

Projektet forventes at andrage 1,2 mio. kr., hvoraf Haderslev Kommunes andel er 0,3 mio. kr.

Trafikstyrelsen har meddelt tilsagn om 75% medfinansiering til de to frivilligbusser.

Haderslev Kommunes andel af projektet på 0,3 mio. kr. foreslås finansieret af udisponerede overførte midler fra Landdistriktpuljen 2024 på 0,3 mio. kr. Derudover har udvalget afsat 0,1 mio. kr. til udvalgets egen disponering i 2025.

Udvalget behandler ansøgninger til landdistriktpuljens anden runde 5. november, hvor der er udisponerede midler på i alt 0,5 mio. kr.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Godkendt.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 7. oktober 2024

LBU dagsordenspunkt 9. april 2025

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 80: Aflysning af udvalgsmøde

21/24497

Sagsresume

Beslutning om at aflyse det planlagte udvalgsmøde den 5. november 2025.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- udvalgsmødet den 5. november aflyses

Sagsfremstilling

På anmodning fra formandskabet aflyses det planlagte møde i udvalget den 5. november 2025.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Godkendt.

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 81: Overlevering til kommende udvalg

21/24497

Sagsresume

Drøftelse af overlevering af Land- og Byudviklingsudvalgets arbejde samt anbefalinger til det eller de kommende stående udvalg, som i kommende valgperiode skal varetage den umiddelbare forvaltning af strategier og planer for by- og landdistriktsudvikling, tilskud fra borgerbudgettering og øvrige puljer samt samarbejde med lokalområder og kultur- og fritidscentre.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- udvalget drøfter overlevering af udvalgets arbejde samt anbefalinger til kommende udvalg med henblik på, at Teknik og Klima udarbejder et udkast til overleveringsnotat.

Sagsfremstilling

I forbindelse med afslutning af valgperioden vil hvert stående udvalg blive givet mulighed for i et overleveringsnotat at komme med anbefalinger til kommende stående udvalg.

Med henblik på udarbejdelse af et sådant notat vil hvert udvalg på mødet i september drøfte overlevering af udvalgets arbejde og anbefalinger.

Under sagens behandling vil forvaltningen præsentere et drøftelsesoplæg indeholdende væsentlige elementer af udvalgets arbejde i indeværende valgperiode, se bilag 1.

På baggrund af udvalgets drøftelser vil forvaltningen udarbejde et udkast til overleveringsnotat indeholdende udvalgets anbefalinger til det eller de kommende stående udvalg, som i den kommende valgperiode skal varetage den umiddelbare forvaltning af strategier og planer for by- og landdistriktsudvikling, tilskud fra borgerbudgettering og øvrige puljer samt samarbejde med lokalområder og kultur- og fritidscentre. Udkast til notat vil blive forelagt til godkendelse på udvalgets møde i november.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Supplerende sagsfremstilling

Drøftelsen fra seneste udvalgsmøde fortsætter med afsæt i et kort oplæg fra Teknik og Klima.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Godkendt.

Bilag

Drøftelsesoplæg - Land- og Byudviklingsudvalget

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 82: Understøttelse af lokalsamfund

21/24497

Sagsresume

Drøftelse af, hvordan Haderslev Kommune kan styrke dialogen og samarbejdet med de mindre synlige lokalsamfund. Land- og Byudviklingsudvalget drøftelse kan tage udgangspunkt i de muligheder, der er beskrevet i sagsfremstillingen.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- muligheder for at understøtte lokalsamfundene drøftes

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget arbejder med, bl.a. med afsæt i kommunens landdistriktspolitik, at styrke fællesskaber, at skabe forbindelser og fremme sammenhængskraften på tværs af kommunens lokalområder. Dette fokus kommer til udtryk på flere måder, herunder gennem udvalgets faste dialogmøder med lokalområderne, afholdelse af udvalgsmøderne lokalt, fælles arrangementer for lokalområderne samt borgerbudgettering i alle kommunens landdistrikter.

I denne sag drøfter udvalget, hvordan dialogen og samarbejdet med de lokalsamfund, som kommunen sjældent hører fra, kan styrkes.

Udvalget har flere muligheder eller værktøjer, der kan understøtte en styrket dialog og samarbejde med lokalsamfundene, herunder

- fokusplaner, der kan bruges til at identificere og styrke lokalsamfund
- udvalgsmøder på nye lokationer, der skaber synlighed og fremmer dialogen med lokalsamfundene
- eksisterende puljer og initiativer, så der bygges videre på det, der allerede findes
- inspiration og videndeling, f.eks. gennem samarbejde med Syddansk Universitet og landdistriktsforskningen, som kan bidrage med metoder til en mere systematisk og vidensbaseret tilgang. Til inspiration i denne sag fremgår af bilag 1 et uddrag af forskningsrapport fra 2023, som viser, hvordan særligt civilsamfundets engagement og samarbejde med kommunen kan styrke mindre lokalsamfunds synlighed og aktivitet

Udvalget kan i denne sammenhæng eksempelvis drøfte:

- hvilke lokalsamfund kommunen hører sjældent fra – og hvad årsagerne kan være?
- hvordan udvalget og forvaltningen kan arbejde for at engagere disse mindre synlige lokalsamfund?
- hvordan eksisterende initiativer og puljer kan anvendes til at understøtte dem?
- hvilken rolle forskningsbaseret viden kan spille i denne indsats?

Bilag 2 og 3 giver et overblik over landdistrikternes aktivitet i 2022–2025, målt på deres respons på kommunale tiltag i form af puljer og Årets Lokalsamfund samt fokusplaner og gávært-initiativer. Borgerbudgettering er i perioden gennemført i alle 29 landdistrikter og er derfor ikke medtaget. Ansøgninger fra private borgere og aktører indgår ikke.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Fraværende:

Marie Skødt

Supplerende sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget genoptager drøftelsen. Udvalgets drøftelse kan tage afsæt i de to opdaterede kort over landdistrikternes aktiviteter, herunder ansøgninger til Land- og Byudviklingsudvalgets puljer samt kommunens facilitetspulje, § 18-puljen (tilskud til frivilligt socialt arbejde) og § 79-pulje (tilskud til aktiviteter for ældre), se bilag 4 og 5.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Drøftet, idet de udarbejdede kortbilag oversendes som anbefalede værktøjer til et nyt udvalg med ansvar for området.

Bilag

Uddrag forskningsrapport - Civilsamfundets betydning for udvikling

Aktivitet 2022-2025 - samlet sum

Aktivitet 2022-2025 - ud for hvert parameter

Nyt kort til 23. oktober - Aktiviteter landdistrikterne - total opgørelse

Nyt kort til 23. oktober - Aktiviteter i landdistrikterne

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 83: Opfølgning på dialogmøde

21/24497

Sagsresume

Drøftelse af dialogmødet dialogmødet med Vedsted/ Skovby, Over Jerstal og Bevtoft/ Strandelhjørn samt Gabøl/Nustrup, Skrydstrup og Jegerup den 17. september 2025.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dialogmødet drøftes

Sagsfremstilling

Temaerne for dialogmødet var ”Bosætning” og ”Sparring/samarbejde”, herunder følgende spørgsmål til besøgs-klyngerne:

- Hvilke er de tre vigtigste ting, I som lokalsamfund kan nævne, som har haft en positiv udvikling i jeres lokalsamfund?
- Hvordan samarbejder I foreningerne imellem i jeres landdistrikt?
- Hvordan og hvornår søger i ekstern inspiration til brug i jeres eget lokalsamfund?

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Godkendt.

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 84: Håndtering af emner fra dialogmøder med landdistrikterne om trafikale forhold

25/13515

Sagsresume

Beslutning om, at trafikale input fra dialogmøderne med landdistrikter i juni og august indarbejdes i kommende cykelhandlingsplan og trafiksikkerhedsplan. Repræsentanter fra Teknik- og Klimaudvalget og Land- og Byudviklingsudvalget har deltaget i alle møder. I alt har 24 borgerforeninger og Vision Gram deltaget i separate møder, hvor der blev drøftet ønsker og udfordringer vedrørende veje, stier og trafiksikkerhed. De indsamlede input skal bearbejdes, og nogle er allerede løst. De resterende foreslås indarbejdet i cykelhandlingsplanen og trafiksikkerhedsplanen. Der har generelt været god stemning på møderne og anerkendelse af, at kommunen inviterer ind til dialogmøder.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- at stønker, 2-1 veje og lignende indarbejdes i den kommende cykelhandleplan
- at trafiksikkerhedstiltag tages med i arbejdet med trafiksikkerhedsplanen

Sagsfremstilling

På mødet den 7. april 2025 besluttede Teknik- og Klimaudvalget at igangsætte en proces for afholdelse af dialogmøder med kommunens landdistrikter samt Vision Gram og Forum Vojens. Formålet var at kortlægge 2-1 veje i landdistrikterne samt indsamle viden og ønsker om de trafikale forhold i de enkelte nærområder. Se bilag 1.

Teknik og Klima har på den baggrund afholdt en række møder i juni og august, hvor i alt 24 borgerforeninger i kommunen deltog ud af 29 mulige, samt Vision Gram, se bilag 2. I Vojens er der allerede igangsat et arbejde med trafikområdet i forbindelse med byfornyelsesprogrammet og frivillighedsbussen og Forum Vojens har fremsendt notat, hvorfor der ikke var behov for et yderligere møde. Magstrup har ønsket et møde, da der var udfordring med deres tilmelding, hvilket vil blive afholdt i løbet af efteråret.

Repræsentanter fra Teknik- og Klimaudvalget og Land- og Byudviklingsudvalget har deltaget på møderne.

Møderne har generelt været præget af en god og konstruktiv dialog, hvor borgerforeningerne har bidraget med værdifuld viden, opmærksomhedspunkter samt input til utrygge steder og ønsker til løsninger i deres nærområder.

På møderne blev der blandt andet drøftet muligheder og ønsker for 2-1 veje, stiforbindelser, trafiksikkerhed, "Gi' et praj" samt andre relevante emner i borgerforeningernes nærområder. Flere landdistrikter havde forud for dialogmøderne selv arrangeret lokale borgermøder for at indsamle viden og ønsker.

Teknik og Klima har allerede løst nogle af de rejste emner, eksempelvis dårlige oversigtsforhold, manglende skiltning og andre mindre tiltag. Derudover er der indsamlet viden og opmærksomhedspunkter om en række veje, som muligvis kan omdannes til 2-1 veje, huller i det eksisterende stisystem samt veje, der kan skiltes som cykelforbindelser. Den indsamlede viden indgår i det videre arbejde med udarbejdelsen af en cykelhandlingsplan, som forventes forelagt for udvalget i 2026. Herudover er der kommet ønsker om fartbump, hastighedsnedsættelser og ny skiltning, som anbefales taget med i det videre arbejde under trafiksikkerhedsplanen.

Sagen sendes til orientering i Land- og Byudviklingsudvalget.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. oktober 2025
- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-10-2025

Godkendt.

Fraværende:

Helene Hellesø Appel

Kim Kabelka

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Orienteringen tages til efterretning.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 7. april 2025

Resume af møder med landdistrikter

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 85: Gensidig orientering

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Status på Udviklingsplan Vojens

På mødet orienteres om status på arbejdet med Udviklingsplan Vojens. Status, vist på kort, er vedlagt som bilag.

Frivillighedsbusser

Haderslev Kommune har fået støttemidler til to forsøg med frivilligbusser, i Fjelstrup og i Vojens, sammen med 3 landsbyer. Arbejdet er stadig i opstartsfasen, hvor der afsøges erfaringer fra de øvrige forsøgskommuner. Udover dette er det drøftet med Vojens, om de kunne forestille sig, at deres tilbud blev udbredt til flere end de tre samarbejdslandsbyer, hvilket de er positivt indstillet på, når de er godt i gang.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 29. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Godkendt.

Bilag

Igangværende indsatser Vojens, januar 2025

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 86: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Godkendt.

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 87: Dialogmøde med besøgs-klynger

21/24497

Sagsresume

Dialogmøde mellem Land- og Byudviklingsudvalget og besøgs-klyngerne Aarøsund, Aarø, Øsby og Halk/Hejsager samt Marstrup, Hoptrup, Vilstrup og Sønderballe.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dialogmødet gennemføres

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget vil på dialogmødet drøfte følgende spørgsmål med besøgs-klyngerne:

- Hvordan ønsker I dialog i fremtiden med det politiske niveau?
- Hvordan kan man på en bedre måde udveksle de gode ideer mellem lokalsamfundene?
- Hvilke anbefalinger vil I mene at vi skal give videre til den nye kommunalbestyrelse i forhold til udvikling af landdistrikter og lokalsamfund?

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 23. oktober 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 23-10-2025

Gennemført.

Afbud Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 88: Underskriftsside

Sagsresume

Land- og Byudviklingsudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".

Afbud Bo Morthorst Rasmussen